

A képzőművészet egy kerületi könyvtárban

Soroksár kulturális életének jelentős eseménye volt a *Kisduna Galéria* megnyitása és a *Kisduna Alkotó Csoport* megalakulása a 35. számú Szabó Ervin Könyvtárban. Ezzel a könyvtár művész barátainak régi vágya teljesült.

Az indulásra *Bakallár József* festőművész, az alkotó csoport vezetője így emlékezik vissza:

„Egy lehetőség és egy adottság kapcsán született meg a Kisduna Galéria. Az adottság az volt, hogy a soroksári könyvtár új épületbe költözött, s így otthont tudott adni Soroksár művészeinek, akik itt a Kisduna Alkotó Csoportba tömörültek. Az Alkotó Csoportnak nemcsak festők, grafikusok és szobrászok a tagjai, hanem kerületi kötődésű írók, költők és zenészek is. A könyvtárban mindig hosszú időt töltenek, hiszen itt reprodukciós kiadványok, könyvek, folyóiratok, hanglemezek egyaránt találhatók, minden, ami segíti a vizuális alkotó fantáziát.

Az alkotó csoporttá szerveződött társaság találkozoit a képzőművészet, a zene, az irodalom és a film teszi színessé és gazdaggá.

A XX. kerületben több évtizede dolgoznak festők, grafikusok, szobrászok. Bár földrajzi értelemben szétszórtan élnek, mégis összeköti őket a víz, a Duna, különösen a soroksári Dunaág szeretete. Innen kapta nevét a kiállítóterem, a Kisduna Galéria.

Az adottság szülte lehetőség a tárlatok rendezése volt. Az indulás nem okozott nagyobb gondot, bár egy képzőművészeti kiállítóteremnek — különösen, ha a város „margóján” van — előbb rangot kell szereznie. Három év távlatából nyugodtan mondhatjuk, hogy a Kisduna Galéria magas nivójú anyagot mutatott eddig be, és „pályájának” íve felfelé vezet.

Somogyi József, *Ilosvai Varga István*, *Hincz Gyula* kiállításai mellett külföldi művészek is kértek és kaptak itt bemutatkozási lehetőséget. Volt bolgár, japán, ázsiai, afrikai tematikájú kiállításunk. Megismerkedhettünk *Tóth Menyhért* művészetével is, aki nem sokkal itteni kiállítása után nyerte el a Magyar Népköztársaság Erdemes Művésze kitüntetést.

A megnyitókkl kapcsolatban a legrangosabb műtörténészek csatlakoztak munkánkhoz, köztük *Losonci Miklós*, *Németh Lajos*, *Solymár István*. Különleges élmény volt számunkra *Juhász Ferenc* költő megnyitója.

A művek beléptek a könyvtár csendjé-

be. A könyvkölcsönzés során a reprodukciókon kívül eredeti képet, szobrot is szemlélhetnek vendégeink. Szinte magától született meg az ötlet: tárlatainkon megjelennek a rajztanárok diákjaikkal, és műelemzéseket tartanak a kiállítóteremben.

Ma már ismerik a Kisduna Galéria nevét a Magyar Képzőművészeti Szövetségben és a Képzőművészeti Lektorátusban is. Napilapjainkban minden eddigi kiállításunkról jelent meg méltatás.

Bakallár József gondolatait azzal folytatom, hogy olvasóim közül sokan ismerik az alkotó kör tagjait élménybeszámolóik, irodalmi, zenei bemutatkozásai alapján. Nagy érdeklődés kísérte a kör két tagjának önálló kiállítását is.

A Kisduna Alkotó Csoport első közös kiállítása szeptember 9-én nyílt meg. Így velük együtt kapcsolódhattunk be a *képzőművészeti világhét* eseménysorozatába. A kollektív kiállítás tovább növeli az érdeklődők körét, erősíti a könyvtár, az olvasók és az alkotók kapcsolatát. A három év munkáját reprezentáló kiállítást *Révész Ferenc*, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár igazgatója nyitotta meg.

A tárlatokhoz kapcsolódó irodalomból (képzőművészeti kiadványokból, verseskönyvekből, útikönyvekből stb.) minden alkalommal kisebb-nagyobb könyvkiállítást rendeztünk. Az eredmény a könyvek lapozgatásában és kölcsönzésében is megmutatkozik.

A zene és a képzőművészet kapcsolata már az új könyvtár megnyitásával megvalósult. A kiállítóteremben adtunk helyet a hangtár hallgatóinak is. A két művészet egybekapcsolása nem egyszer különleges élményt nyújtott látogatóinknak. A *Dimítar Kirov* bolgár festőművész barokkos zenei ihletésű képei nyújtott rendezett zenei estünkről például a következőket írták vendégkönyvünkbe: „... orgonamuzsikát hallgattunk, melyhez leírhatatlanul szép és méltó keretet nyújtott a kiállítás.” Nem hiányzott a zene a kiállítások megnyitóiőről sem, például Muszorgszkij—Ravel: Egy kiállítás képei, vagy másféle, a tárlatok témájához, illetve hangulatához kapcsolódó zene ünnepélyesebb tette a megnyitókat és barátokat szerzett a zene hallgatására.

A három év tizenkét képzőművészeti kiállítását több mint ötezen nézték meg. A látogatók összetétele életkor és foglalkozás szerint egyaránt rendkívül eltérő. A gyermekek zenehallgatás közben szí-

Hincz Gyula kiállításán Juhász Ferenc a művésszel beszélget (Braun Tamás felvétele)

vesen tekintgetnek körül, s ez a még nem sokat értő nézelődés évek múltán könnyen válhat belső igényből fakadó rendszeres tárlatlátogatássá, amit elősegítenek a Bakallár festőművész által említett rendhagyó műelemzés-órák is. Ezekre eljönnek a nyugdíjasok és a diákok, de a munkások száma szintén állandóan emelkedik. Örvedetes az is, hogy egyre több szocialista brigád ismerkedik meg a kiállított művekkel.

A látogatók véleményéről egyébként hű és való képet ad a vendégkönyv.

Kiállításainkon sok az olyan látogató, aki igazán nálunk találkozik először eredeti műalkotással. Tanulmányai során, vagy a könyvtárban a reprodukciókat tartalmazó kiadványok lapozgatása közben mindenki találkozhatott műalkotásokkal, de ez az ismerkedés csaknem teljesen a művészettörténet kiemelkedő alkotóinak klasszikus műveire szorítkozott. Így a ma művészenek modern alkotása előtt legtöbbször még értetlenül áll. Megfigyeléseink szerint az ilyen látogató tetszését a modern alkotások közül az a mű ragadja meg, amely színeivel hat rá, vagy azok a képek, szobrok, amelyeket kapcsolni tud az általa ismert olvasmányhoz, íróhoz, költőhöz, történelmi eseményhez vagy személyhez. A művészettel ismerkedő sok látogató tetszését ezért nyerték meg például Somogyi József Dózsa szoborvázatai vagy Hincz Gyula Petőfi és Dózsa illusztrációi.

Külön említést érdemel a Csokonai-évforduló alkalmából a fiatal miskolci gra-

fikusok alkotásaiból rendezett kiállítás, amelyet *Vargha Balázs* nyitott meg. A Csokonai-illusztrációk és a megnyitó szavak sok olvasóban keltették fel az érdeklődést a költő művei iránt. Újból kézbe kerültek a Csokonai-kötetek, a hangtárban pedig a költő verseit hallgatták.

A szomszédos vagy a távoli népek művészetéből rendezett kiállítás — szóljon az élő vagy a hagyományos művészetről — mindig több látogatót vonz. Ennek okát a japán kiállítás egyik vendégkönyvi bejegyzése világítja meg a legjobban: „Számomra ismeretlen világ művészetét tükrözte a kiállítás, s éppen, mert ismeretlen, keltette fel az érdeklődést bennem.”

A látogatókkal folytatott beszélgetések, az alkotó csoport tagjainak véleményei, a vendégkönyv bejegyzései meggyőztek minket arról, hogy kezdeményezésünk eredményes volt, és a megkezdett munkát folytatni kell.

Kiállítótermünk kicsi. Nem akartunk és nem akarunk a jövőben sem nagy kiállításokat rendezni. Nem is feladatunk. Csak azt szeretnénk elérni, hogy kamarakiállításainkon minél több emberrel ismertessük meg a művészetet, minél több emberben keltsük fel az érdeklődést a nagy kiállítások, galériák, múzeumok látogatására, művészeti könyvek és a látozottakhoz kapcsolódó irodalom olvasására.

Bárány Lajos

az FSZEK 35. sz.
kerületi könyvtárának vezetője